

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. Vita B. Aloysii abscondita in sæculo. Thema. Vita vestra abscondita est cum Christo in Deo. Ad Coloss. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO I.

AD NOVITIOS PRO FESTO
B. ALOYSII GONZAGÆ.

Proponit vitam ejus absconditam in sæculo actam.

T H E M A.

Vita vestra abscondita est cum Christo in Deo. Ad Coloss. 3. 4.

Uplis generis in Ecclesia Dei reperimus Sanctos: nonnulli enim, veluti lucerna, non sub modio, sed super candelabrum, positi atque à Deo collocati, vel miraculorum stupendorum gloria, vel facinorum heroicorum splendore, vel Apostolici muneris dignitate, vel Martyrii pro fide fortiter tolerati laude & honore, sanctitatis suæ radios longè lateque diffundunt. Ejusmodi lumina ex- titere S. Petrus Apostolorum Princeps, S. Paulus Doctor Gentium, S. Antonius Paduanus sæculi nostri Thaumaturgus, S. Franciscus Xaverius India- rum Apostolus, aliique innumeri Viri Apostolici, Martyres & Confessores, nunc in cælo cum Christo triumphan- tes.

Alii sanctitatem & perfectionem occultam fuere professi, & tanquam lucerna sub modio, tanquam margarita in concha, tanquam aurum sub terra delituerunt; & opera sua ac virtutes abscondere studuerunt. Tales fuere E- remi incolæ S. Antonius, S. Paulus, S. Macarius, aliique anachoretæ innume- ri, quos Theodoretus, Palladius, So- phronius & Ruffinus commemorant. Tales fuere S. Maria Magdalena, tri- ginta annis in solitudine degens, S. Ma- ria Ægyptiaca, quæ annis quinque & quadraginta in eremo nullum morta- lium vidit, nec ab ullo visa est, S. Pela- gia penitens, S. Cæcilia, S. Agnes, & Virgines millenæ vel Domi latitantes, vel in Cœnobiis & Claustris, mundo in- cognita uni Sponso Christo vivere & placere satagantes.

Inter hos, qui etiam in mundo, per- fectam, absconditamque vitam duxe- runt, meritò numeramus B. Aloysium

L1 3 Gonzagam,

Gonzagam quem divina Bonitas à puero attraxit, & à vanitatibus mundi abduxit, ut vel in sæculo vivens vitam absconditam inchoaret, quam postmodum in Societate consumaret.

Ostendemus proinde, hac exhortatione, quàm absconditam Beatus hic Adolescens in sæculo vitam egerit; sequente, de abscondita ejus in Societate vita tractabimus.

1.
Mors spiri-
tualis
B. Aloysii.

I. *Mortui estis*, ait Apostolus ad Coloss. 3. ut quis vitam absconditam, vitam perfectam auspicietur; necessarium est, ante, mori mundo, carni, sanguini, peccatis, vitæ & conversationi mundanæ & carnali, imo sibi ipse; ut præclare exponit S. Gregorius L. 8. moral. c. 19. *Sunt*, inquit, *non nulli iustorum, qui ad comprehendendum culmen perfectionis accingunt, dum altiora interioribus appetunt, exterioribus cunctis derelinquunt. Qui rebus se habitis nudant, gloria honoris exspoliant, qui habere de exterioribus consolatione nolunt, qui internis gaudiis, dum mente appropriant, vitam in se funditus corporea delectationis necant, Talibus, namque per Paulum dicitur: Mortui enim estis & vita vestra abscondita est, cum Christo in Deo. Talium mortuorum*, ait S. Augustinus L. de continentia cap. 13. *Vox est: Vivo autem ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.*

An non ejusmodi mortuis accenseri potest B. Aloysius noster, qui tanto ardore cuncta dereliquit, gloriam honoris calcavit, mundi solatia sprexit, omnem corporeæ voluptatis delectationem penitus in se necavit? Si mortuus est, ut quidam Sanctorum inquit, qui nulli detrahit, nemini violentus exiit, neminem calumniatur, neminem oppri-

mit, non invidet bonis, non insultat malis, non luxuriæ carnis fervit, non odiorum flammâ inardescit non blanditur divitibus hujus sæculi, potentibus non adulatur, non curbae plausu capitur, non auro, argentoque, aut veste pretiosa distenditur, non salutationibus potentium delectatur: non eum superbia inflat, non ambitio sæculi necat, non vana gloria turpiter jactat, non extollit opulentia, non perfringit species aliena. Quis hac omnia in vita B. Aloysii luculente effulgere deprehendens, cum penitus mundo, sibiq; mortuum esse negaverit?

Offerebat illi mundus divitias, donationes, Principatus, quæ eitanquam primogenito Marchionis Ferdinandi filio debebantur. Sed iis omnibus se mortuum esse ostendit, quando tantâ animi læticia iis se abdicavit: Ea in abdicatione Parens Ferdinandus lacrymis, ille gaudio & solatio maximo perfruebatur: moxque in cubiculum se recipiebat; ibique in genua sublidens dignas æterno Numini grates persolvebat, quod se tandem diruptis catenis illis, quæ specioso torquis vocabulo, Principes captivos tenent, in suorum filiorum libertatem aliquando afferuerit; eamque gratiarum actionem amplius integram horam extraxit. Marchettus in vita. L. I. c. 13.

Offerebat mundus honores, sed & illis mortuum fuisse Aloysium, tacet monstravit. Dum rogatus à familiaribus, quid ita populos, usque adeo sui observantes, cupidusque, cum maxime ut insignia, juraque imperii caperent, expectarent, tunc è vestigio delectaret? Respondit: alia imperia, alias coronas

coronas mente sese agitare; quarum collatione, coronæ chlamydeque nostræ comicorum vestimenta essent, paulò fortasse ferius, sed fortasse etiam ocysus, quam comici soleant, exuenda non perdere imperii jura, sed perpetuare, sineque in immensum æternumque proferre, in animo esse. In vita l. c.

Offerebat mundus delicias & voluptates, convivia & bellaria, choreas & tripudia, venationes & hastiludia; & quidquid auditum, visum, gustum, odoratum, tactumque oblectare valeret: sed his omnibus mortuum se probavit Aloysius, quando non solum ista omnia velut puerorum crepundia respuit ac dimisit, verum etiam contraria elegit acque assumpsit, dum rigidis jejuniis, asperissimis ciliciis, acerbis ac longis flagellationibus carnem quam maxime maceravit, & in servitutem redegit. In vita.

O verè mundo mortue! sed Christo Domino vivens Aloysi! Charissimi: hæc mors in Aloysio adhuc in sæculo degente reperta fuit; Quid nobis in sæculo acciderit, scimus, quam mundus, caro, factus fortasse in nonnullis ex nobis regnaverit, vixeritque haud ignorant illi: at nunc postquam mundum deseruimus, saltem omni studio illi mori fatagamus divitias cum B. Adolescente, ut sordes conculcemus, honores, dignitates, applausus, laudes, & vanitates ceteras, ut fumos & nebulas explodamus: voluptates, delicias, cupidias, & carnis oblectamenta, veluti guttas, respectu cœlestis omnium deliciarum Oceani, & Paradisi, ex animo aspernemur. Hæc ratione & nobis dici

verè poterit: *Mortui estis, Mortui mundo, sed viventes Christo, cum B. Aloysio.*

II. *Et vita vestra abscondita est, cum Christo in Deo.* Mundo, mundanisque mortuo haud difficile accidit vitam inchoare absconditam; adeò Deo gratam: sicut enim Deus res per se pulcherrima & pretiosissima laet abscondita ab oculis nostris; ita optat nos vitam sibi similem, absconditam instituire. Quid autem est vita abscondita?

I. Est nova piè, sanctè & internè vivendi forma, quam mundus ignorat, averfatur, & mortem æstimat: Hoc vivendi genus, mundo ejusque principiis planè est contrarium, at Christi, futuri que sæculi principiis omnino conforme. Ad hanc vivendi formam & normam hortatur Apostolus, dum ab illa dederet, dicens: *Nolite conformari huic sæculo.* Rom. 12. Ad quod pulchrè Origenes L. 9. in Epist. ad Rom. In his verbis, inquit, ostendit Paulus esse quandam formam hujus sæculi, & sæculi futuri aliam: & si qui sunt, qui amant præsens sæculum, & ea quæ sunt in hoc mundo; secundum formam præsentis sæculi aptantur; qui verò non respiciunt ea, quæ videntur, sed æternæ transformantur, & renovantur ad futuri sæculi formam; & inde fit ut non cognoscat eos hic mundus; sed odio habeat. Digna cedro & auro verba. Est omnino forma hujus sæculi, mundi filiis optimè perspecta; est etiam forma alterius sæculi, illis probè nota, qui Christo se conformant, & spem suam à mundo avulsam, in solo cœlo collocant, itaque vivunt, ne cœlo disformiter vivant.

Talem vivendi formam, etiamnum in sæculo degens, amplexus est

Ange-

II.
Vita abscondita
B. Aloysii.

Angelicus noster Aloysius, mundi principia calcans, & Christi principis omnino se conformans; ut in sequentibus patebit.

2. Vita abscondita sua humilitate tegitur: Sancti enim latere cupiunt, & latebras amant, gaudent mortificatione corporis & ærumnis. Rectè monuit Epicurus: *Adde bibos*, id est, latenter vive: & Ovidius: *Crede mihi, bene qui latuit, bene vixit*. Latebra hæc à puero B. Aloysio fuere dilectæ: ut enim Marchetti in vita c. 1. refert: cum primum pedibus uti, solusque sine ductoribus ingredi cepit, sæpe domus latebras quaerivit, ibique diu à domesticis quæsitus, haud aliter, quàm positus genibus, totusque in preces compositus atque intentus, repertus fuit. Cum verò (ut cap. 7. recensetur) animum religioso instituto jam adiecisset; cepit diutius domi, atque adeò in conclave latitare, repudiare delicias omnes, se ipse assiduo labore frangere, dura omnia quæque magis sensus pulsarent, libentius perpeti: brumali tempore, frigus sustinere, ignem in cubiculo non admittere, manus frigoris acrimoniâ tumidas & fatiscientes circumferre, & si quæ offerrentur remedia, recusare.

3. Vita abscondita, gratiam & virtutes, quæ novæ hujus vitæ spiritualis quodammodo anima sunt, intus in anima tegit, quantum licet; Quales in anima B. Aloysii gratiæ virtutesque recondita fuerint, si vitam legat, quis non obtusecat? Talis fuit gratia in Baptistino inita, nunquam amissa, & vitæ innocentia, omni labe peccati gravioris, libera & ad mortem usque conser-

vata. (cap. 2. vitæ) In septenni ætate, mentis ad Deum conversio, & à terrenarum rerum studio, ad celestium amorem traductio. l.c. Gratia in eo (iudicio Cardinalis Bellarmini viri doctissimi ac sapientissimi) ita peculiari modo confirmata, ut nullis tartarei hostis conatibus dirimi potuerit. Ea mentis ad huc pueri devotio, & orandi frequentia, dura corporis asperæque tractatio, voti virginitatis perpetuæ emissio, atque observatio tam exacta, ut passim & palam Angelicus Adolefcens, sive Angelus è caelo delapsus audiret. l.c.

4. Vita abscondita, à mundi cupiditatibus & mundana conversatione se abstrahit, & occultat: ex mente S. Augustini. Præclarè S. Augustinus in sententiis num. 201. *Boni aut, latent; quæ bonum ipsorum in occulto est, nec visibile est, nec corporale quod diligunt; & tamæ vitæ coram sunt in abscondito constituta, quàm præmia*. Quàm bellè hæc conveniebant Aloysio? Mundi cupiditas est famam suam vanè dilatare ac propagare, noménque suum & æstimationem in mundo celebrem reddere, ac in posteros operosè transmittere; Aloysii, etiamnum sæcularis cupiditas fuit, latere, mundo ignotum vivere, Deo in Societate JESU servire ac mundo morti. Mundi cupiditas est, vestitu pretioso, aureis, argenteisque lemniscis fulgido corpus ornare, pompamque in publico magnam ostentare. Aloysii cupiditas fuit, in obsoleto attritòque amictu pedire, allutis ad genua panni frustulis facta gestare tibialia, quod in aule splendore, humillimo cuique pudori ellet. Mundi cupiditas est in apricum prodire,

prodire, conversari cum magnis, gratiam, amicitiamque captare apud Potentes. Cupiditas Aloysii fuit, Domi delitescere, Dei gratiam querere, cum Deo agere; & si quando cum Principibus conversari, vel obedientia vel officii ratio postularer; summâ modestiâ, verecundiâque id muneris obire; tam arctâ oculorum custodiâ, ut plures annos quotidie salutans Mariam Austriacam, nunquam oculis intueretur. L. 1. cap. 10.

5. Vita abscondita in Dei amore & contemplatione sese abdit: nam ut ait S. Gregorius L. 5. moral. c. 3. *Qui mortificare se appetit, valde ad inventam requiem contemplationis hilarescit; ut extinguitur mundo lateat, & à cunctis exteriorum rerum perturbationibus intra seipsum se intimi amoris abscondit.* Excelluit in his B. Aloysius, is enim adhuc in sæculo licet degens, Dei tamen causâ ab hominum commercio semotus, omniâque ætatis oblectamenta respiciens, cœlestibus à benignitate divinæ Charitatis deliciis recreatus, & divina contemplandi viam ac rationem divinitus edoctus, huic internæ contemplationi magnam diem partem; nunc divinam, in condenda administrandâque universitate potentiam, nunc infinitam, quâ homines in cruce deperit, charitatem contemplando exigebat: in ejusmodi verò contemplationibus, incredibili quadam mentis dulcedine ac suavitate delibutus, ingentem lacrymarum vim fundere cogebatur. c. 5. Inde solitudinis & silentii amor incrementum indies capiebat, veritus, si in hominum consuetudinem se vulgaret, cœlestem illam cum

divina voluptatem amitteret; unde ferè nunquam domo, imò ne conclavi quidem efferebat pedem. O beata solitudo! ô sola beatitudo!

6. Vita abscondita, vitam gloriæ, mortalibus omnibus expectatam, sed absconditam, præstolatur. Vita nostra quasi hyems est, in qua Sol, id est Christus occultatur, homines, velut arbores exterius aridæ, sine fronde, id est sine decore, specie & pulchritudine cernuntur, sed interius vivam habent radicem, scilicet charitatem in Deo, quali in terra vitali defixam & viventem; veniet æstas, scilicet Christi revelatio & gloria, cum revirescimus, resurgendo, ac vitales dabimus frondes & fructus, scilicet dotes beatitudinis tam in anima quam corpore. Ita S. Anselmus Eleganter S. Augustinus serm. 112. de temp. Hyemis tempore, inquit, etiam vitidis arbor aridæ similis est. Venit æstas & viva radix folia producit, & impletur fructibus. Sic hyems nostra Christi occultatio est, æstas nostra Christi revelatio: Mortui enim estis, ait Apostolus, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo.

Ista sanè spes erat B. Aloysio, ista vita, ista mors, unde omnia mundi fluxa bona, principatus, diademata, honores, delicias ac divitias aspernabatur ut bona invisibilia, cœlestia & æterna consequeretur.

Quæ cum ita sint, cum Deus nos non ad gloriosam, & in oculis hominum stupendam vitam vocet, saltem conemur cum B. Aloysio. 1. Mori mundo ejusque divitiis & honoribus, mori carni ejusque oblectamentis & voluptatibus,

M m quæ

quæ omnia, fluxa, vana, momentanea, & periculosa sunt, & æternæ damnationi quàm plurimis obnoxia. 2. Si verò mundo carnique mortui fuerimus, vitam absconditam auspicabimur cum B. Adolescentes; 1. Mundo, mundi que legibus ac principiis contrariam. 2. Humilitate teſtam, latebras amantem, corporis mortificationi deditam. 3. Virtutes internas poſſidentem & occultantem. 4. A mundi cupiditatibus & conſervationibus ſeſe abſtrahentem. 5. Orationi, meditationi, contemplationi coeleſtium inſiſtentem. 6. Ac denique vitam gloriæ æternam in cœlis exſpectantem. Hæc eſt vita B. Aloyſii adhuc ſæcularis, quam conemur imitari jam religioſi, pluribus præſidiis & me-

diis, inſtructi; Hæc eſt vita abscondita, vita perfecta, vita ſancta: quam ſi vixerimus; erimus verè mundo mortui, Chriſto autem viventes: & ut S. Auguſtinus l. c. loquitur; Certè mortui, ſed mortui ſpecie, vivi radice. Attende autem venturum tempus æſtatis, quomodo loquatur & dicat: Cùm autem apparuerit Chriſtus vita veltra; tunc & vos apparebitis cum ipſo in gloria. Eja ego dulciſſime Deus, hoc mihi tecum peſtum erit: planè moriar mihi ipſi, ut tu ſolus in me vivas: totus intra me ſileo, ut tu loquaris in me: totus quieſcam ut tu opereris in me. Quod ſi fiat verè predicabitur de nobis: Mortui eſtis, & vita veltra abscondita eſt cum Chriſto in Deo.

EXHORTATIO II.

AD NOVITIOS PRO FESTO

B. ALOYSII.

Proponit ejus vitam absconditam in Societate; ſub figura theſauri absconditi.

THEMA.

Simile eſt Regnum cœlorum, theſauro abscondito in agro. Matt. 6.

Unde univerſus agro, religio autem, teu ſtatus religioſus theſauro, in agro hoc, abscondito, reſtè aſſimilatur. Dum Chriſtus Dominus parabolam proferret de agro & ziza-

niis Matth. 13. 38. rogatus à Diſcipulis, eam expoſuit, dicens: *Ager eſt mundus; zizania autem filii ſunt nequam: his zizaniis ager mundi totus obſitus eſt & repletus. Tranſivi per agrum hominis pigeri, & ecce totum repleverunt urtica, & operuerunt ſuperficiem ejus ſpina.* Proverb. 24. 30. *Mundus eſt ager hominis pigeri, quales*